

Видимо, при этом мы забываем, что культура физическая – жизненно значимый вид деятельности человека, показатель общей и профессиональной культуры специалиста. К тому же – это единственный нормированный законом (закон Республики Беларусь «О физической культуре и спорте» № 125-З от 4 января 2014 года) учебный предмет в профессиональных и общеобразовательных учебных учреждениях.

По известным объективным причинам преподаватели физической культуры и тренеры-преподаватели по видам спорта имеют даже большие возможности по сравнению с преподавателями других общеуниверситетских кафедр для воздействия на формирование личностных и профессиональных качеств студентов.

Для успешной реализации учебных планов и программ, их своевременной коррекции, необходима диверсификация профессиональных интересов спортивных педагогов не только в рамках отрасли. Грамотный спортивный и образовательный менеджмент нуждается, на наш взгляд, в блоке юридических, экономических и психологических знаний, причём, всё чаще, на уровне этих специальностей (квалификаций).

Наши психолого-педагогические наблюдения студентов технических специальностей вузов Республики Беларусь (Гомельский государственный университет им. Ф.Скорины, Гомельский государственный технический университет им. П.О. Сухого) и Республики Казахстан (Павлодарский государственный университет) носят лонгитюдный характер. Они позволяют сделать вывод, что средства физической культуры и спорта оказывают положительное влияние на формирование социально значимых и личностно значимых компетенций инженерных кадров.

АСАБЛІВАСЦІ ВЫКЛАДАННЯ КУРСА “ЭТЫКА” СТУДЭТНАМ-ЗАВОЧНІКАМ

Красюк У.Ф. (Рэспубліка Беларусь, Мінск, БДУКМ)

Узровень сучаснай вышэйшай адукацыі патрабуе далейшай ўвагі фарміраванню сацыяльна-асабовых кампетэнцый студэнтаў. Сучасныя тэхналогіі маюць зместам павышэнне сферы самастойнай работы студэнтаў. Для студэнтаў-завочнікаў – гэта асноўнае поле адукацыйнага працэсу. Праца ў міжсесійны перыяд ахоплівае як вывучэнне прафільных дысцыплін, так і агульнаадукацыйных дысцыплін гуманітарнага профілю; тым больш, адбылося вядомае скарачэнне курсаў. Гэта датычыць курса этыкі, вывучэнне якога ажыццяўляецца на выбар студэнтаў.

Навучальны працэс ў перыяд сесіі складаецца з некалькіх лекцый, семінарскіх заняткаў і заліку. Зразумела, гэтага мала для раскрыцця прадмета, гэта толькі ўводзіны ў курс. Асноўны цяжар выпадае на самастойную працу. З аднаго боку, студэнты-завочнікі, што жывуць працоўным жыццём, маюць вопыт маральных стасункаў, з другога – нікому ні сакрэт – часам неахайныя адносіны да праблем этыкі. Таму задача выкладчыка – вызначыць ролевыя арыенціры студэнтаў адносна прапануемага курса, паказаць неабходнасць, значнасць набывання іх кампетэнтнасці ў маральна-псіхалагічнай сферы прафесійнага і асабістага жыцця.

Метадычная база навучальнага працэсу складаецца з састаўлення вучэбна-метадычнага комплексу, падбору і прымянення ў навучальным працэсе адпаведных метадаў навучання і кантролю за яго зместам і вынікамі. Пэўна, са студэнтамі-завочнікамі наўрацці правільным будзе прымяненне такіх інтэрактыўных метадаў, як “манаграфічныя семінары”, дзелавыя гульні, дыспуты і г.д., бо час на сесіі абмежаваны. Аднак можна рэкамендаваць на лекцыях і на семінарах прымяняць матэрыялы хрэстаматый па этыцы і іншыя першакрыніцы, што будзе садзейнічаць паглыбленню ведаў і падрыхтоўцы да заліку. Нават ва ўмовах абмежаванага часу сучасныя навучальныя тэхналогіі даюць магчымасць выкарыстоўваць наватарскія метады, напрыклад, той жа з’яўляюцца. Ён падыходзіць да акумуляцыі самастойнай падрыхтокі студэнтаў-завочнікаў і яе інтэграцыі ў працэс актыўнага навучання. Гэта дае магчымасць студэнтам самастойна папаўняць свае веды, паглыбляцца ў вывучаемыя праблемы, разабрацца ў складаных пытаннях. Напрыклад, ў антыноміях маралі.

У перыяд сесіі даюцца ўстаноўчыя планы, матэрыялы і рэкамендацыі, праводзяцца заняткі і ажыццяўляецца кантроль. Асноўная рэчышча працы студэнтаў-завочнікаў – самастойная падрыхтоўка да сесіі. Заданні на міжсесійны перыяд даюцца выкладчыкам. Іх змест – раскрыць асаблівасці курса і яго тэматыку. Як нідзе тут праяўляецца індывідуалізацыя навучальнага працэсу, выпрацоўваецца маральная адказнасць студэнтаў за змест сваёй працы. Менавіта плён працы ў міжсесійны перыяд – забяспечыць акадэмічную мабільнасць ў перыяд сесіі.

Сучасныя тэхналогіі навучання ўключаюць электронныя сродкі, інфармацыйна-камп'ютарныя прыёмы забеспячэння навучальнага працэсу. Сеткі Internet даюць магчымасць укараняць новыя інфармацыйныя прыёмы: здольнасці web-браўзераў, электроннай пошты, web-старонкі і г.д. Для студэнтаў-завочнікаў – гэта невычэрпальная крыніца набыцця неабходнага матэрыялу. Бягучая інфармацыя раскрывае норавы сучаснага грамадства, якім даецца маральная адзнака. Гэта жывое дапаўненне тэарэтычнага курса гэтыкі.

Формаі кантролю з'яўляюцца: правядзенне тэсціравання на семінарскіх занятках, пісьмовыя справаздачы аб выкананні міжсесійных заданняў і залікі.

СВЯЗЬ ХАРАКТЕРИСТИК СУБЪЕКТНОСТИ СТУДЕНТОВ С УСПЕШНОСТЬЮ В УЧЕБНОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ

Ларионова Н.О. (Республика Беларусь, Гродно, ГрГУ)

Основной задачей высших учебных заведений Республики Беларусь является подготовка специалистов, обладающих высоким уровнем профессиональной компетентности, нравственной культуры, способностью самостоятельно принимать решения, осуществлять ответственный выбор, ставить перед собой задачи совершенствования учебных навыков при подготовке к профессиональной деятельности в стенах учреждения высшего образования. Субъектность студентов в учебной деятельности – интегративная характеристика личности, которая заключается в инициативном, самостоятельном подходе студента к учебным задачам и ответственности за выполненные учебные действия и поступки.

На основе анализа психологической литературы выделены теоретические положения, определившие существенные характеристики субъектности:

общая способность к саморегуляции произвольной активности – интегральная характеристика индивидуальной саморегуляции, которая отражает актуальные возможности человека осознанно инициировать и управлять произвольной активностью [2];

ответственность, которая выражается в интернальной локализации контроля, характеризующей умение личности брать на себя ответственность за происходящие с ней события в различных сферах жизнедеятельности;

автономность – характеристика личности, позволяющая ей при выполнении деятельности опираться на собственные знания, суждения, личные качества, проявлять самостоятельность в решении жизненных задач. [3, с.80-102].

Учебная активность - разновидность целостной активности субъекта определенной сферы бытия, мера взаимодействия субъекта с образовательной средой, степень зависимости осуществления и реализации учебной деятельности от самого обучающегося, которая детерминирована внутренними источниками субъекта [1, с.98-102]. Учебная активность выступает специфической субъектной характеристикой студента как субъекта учебной деятельности.

Успешность обучения в вузе включает в себя два критерия: субъективную удовлетворенность процессом обучения и объективным показателем успешности обучения. Объективным показателем успешности обучения студентов в вузе является академическая успеваемость, которая определяется как степень совпадения реальных и запланированных результатов учебной деятельности. Академическая успеваемость находит отражение в балльной оценке. Академическая успеваемость студентов определяется средним баллом